

BHAGAVADGITA PARAYANA - CHAPTER 1

ōṃ śrī paramātmanē namaḥ
atha prathamō'dhyāyaḥ
arjunaviṣādayōgaḥ

dhṛtarāṣṭra uvācha

dharmakṣētrē kurukṣētrē samavētā yuyutsavaḥ □
māmakāḥ pāṇḍavāschaiva kimakurvata sañjaya □ 1□

sañjaya uvācha

dr̥ṣṭvā tu pāṇḍavānīkaṃ vyūḍhaṃ duryōdhanastadā □
āchāryamupasaṅgamyā rājā vachanamabravīt □ 2□

paśyaitāṃ pāṇḍuputrāṇām āchārya mahatīm chamūm □
vyūḍhāṃ drupadaputrēṇa tava śiṣyēṇa dhīmatā □ 3□

atra sūrā mahēṣvāsāḥ bhīmārjunasamā yudhi □
yuyudhānō virāṭascha drupadaścha mahārathaḥ □ 4□

dhṛṣṭakētuśchēkitānaḥ kāśirājaścha vīryavān □
puruḥitkuntibhōjaścha śaibyaścha narapuṅgavaḥ □ 5□

yudhāmanyuścha vikrāntaḥ uttamaujāscha vīryavān □
saubhadrō draupadēyāscha sarva ēva mahārathāḥ □ 6□

asmākaṃ tu viśiṣṭā yē tānnibōdha dvijōttama □
nāyakā mama sainyasya sañjñārthaṃ tān bravīmi tē □ 7□

bhavān bhīṣmaścha karṇaścha kṛpaścha samitiñjayaḥ □
aśvatthāmā vikarṇaścha saumadattistathaiva cha □ 8□

anyē cha bahavaḥ sūrāḥ madarthē tyaktajīvitāḥ □
nānāśastrapraharaṇāḥ sarvē yuddhaviśāradaḥ □ 9□

aparyāptaṃ tadasmākaṃ balaṃ bhīṣmābhirakṣitam □
paryāptaṃ tvidamētēṣāṃ balaṃ bhīmābhirakṣitam □ 10□

ayanēṣu cha sarvēṣu yathābhāgamavasthitāḥ □
bhīṣmamēvābhirakṣantu bhavantaḥ sarva ēva hi □ 11□

tasya sañjanayan harṣaṃ kuruvṛddhaḥ pitāmahaḥ □
siṃhanādaṃ vinadyōchchaiḥ śaṅkhaṃ dadhmau pratāpavān □ 12□

tataḥ śaṅkhāscha bhēryāscha paṇavānakagōmukhāḥ □
sahasāvābhyahanyanta sa śabdastumulō'bhavat □ 13□

tataḥ śvētairhayairyuktē mahati syandanē sthitau □
mādhavaḥ pāṇḍavaśchaiva divyau śaṅkhau pradadhmatuḥ □ 14□

pāñchajanyaṃ hṛṣīkēśaḥ dēvadattaṃ dhanañjayaḥ □
pauṇḍraṃ dadhmau mahāśaṅkhaṃ bhīmakarmā vṛkōdaraḥ □ 15□

anantavijayaṃ rājā kuntīputrō yudhiṣṭhiraḥ □
nakulaḥ sahadēvaścha sughōṣamaṇipuṣpakau □ 16□

kāśyaścha paramēṣvāsaḥ śikhaṇḍī cha mahārathaḥ □
dhṛṣṭadyumnō virāṭaścha sātyakiśchāparājitaḥ □ 17□

drupadō draupadēyāscha sarvaśaḥ pṛthivīpatē □
saubhadraścha mahābāhuḥ śaṅkhān-dadhmuḥ pṛthak pṛthak □ 18□

sa ghōṣō dhārtarāṣṭrāṇāṃ hṛdayāni vyadārayat □
nabhaścha pṛthivīm chaiva tumulō vyanunādayan □ 19□

atha vyavasthitān-dṛṣṭvā dhārtarāṣṭrān kapidhvajaḥ □
pravṛttē śastrasampātē dhanurudyamya pāṇḍavaḥ □ 20□

hṛṣīkēśaṃ tadā vākyam idamāha mahīpatē □

arjuna uvācha

sēnayōrubhayōrmadhyē rathaṃ sthāpaya mē'chyuta □ 21□

yāvadētānirīkṣē'haṃ yōddhukāmānavasthitān □
kairmayā saha yōddhavyaṃ asmin raṇasamudyamē □ 22□

yōtsyamānānavēkṣē'haṃ ya ētē'tra samāgatāḥ □
dhārtarāṣṭrasya durbuddhēḥ yuddhē priyachikīrṣavaḥ □ 23□

sañjaya uvācha

ēvamuktō hṛṣīkēśaḥ guḍākēśēna bhārata □
sēnayōrubhayōrmadhyē sthāpayitvā rathōttamam □ 24□

bhīsmadrōṇapramukhataḥ sarvēśāṃ cha mahīkṣitām □
uvācha pārtha paśyaitān samavētānkurūniti □ 25□

tatrāpaśyatsthitān pārthaḥ pitṛnatha pitāmahān □
āchāryān-mātulān-bhrātṛn putrān-pautrān-sakhīmstathā □ 26□

śvaśūrān-suhṛdaśchaiva sēnayōrubhayōrapi □
tānsamīkṣya sa kauntēyaḥ sarvānbandhūnavasthitān □ 27□

kṛpayā parayā”viṣṭaḥ viṣīdannidamabravīt □

arjuna uvācha

dr̥ṣṭvemaṃ svajanaṃ kṛṣṇa yuyutsum samupasthitam □ 28□

sīdanti mama gātrāṇi mukhaṃ cha pariśuśyati □
vēpathuścha śarīrē mē rōmaharṣaścha jāyatē □ 29□

gāṇḍīvaṃ sraṃsatē hastāt tva kchaiva paridahyatē □
na cha śaknōmyavasthātum bhramatīva cha mē manaḥ □ 30□

nimittāni cha paśyāmi viparītāni kēśava □
na cha śrēyō’nupaśyāmi hatvā svajanamāhavē □ 31□

na kāṅkṣē vijayaṃ kṛṣṇa na cha rājyaṃ sukhāni cha □
kiṃ nō rājyēna gōvinda kiṃ bhōgairjīvitēna vā □ 32□

yēṣāmarthē kāṅkṣitaṃ naḥ rājyaṃ bhōgāḥ sukhāni cha □
ta imē’vasthitā yuddhē prāṇāṃstyakttvā dhanāni cha □ 33□

āchāryāḥ pitarāḥ putrāḥ tathaiva cha pitāmahāḥ □
mātulāḥ śvaśūrāḥ pautrāḥ śyālāḥ sambandhinastathā □ 34□

ētānna hantumichChāmi ghnatō’pi madhusūdana □
api trailōkyarājyasya hētōḥ kiṃ nu mahīkṛtē □ 35□

nihatya dhārtarāṣṭrānnaḥ kā prītiḥ syājjanārdana □
pāpamēvāśrayēdasmān hatvaitānātatāyinaḥ □ 36□

tasmānnārhā vayaṃ hantum dhārtarāṣṭrānsvabāndhavān □
svajanaṃ hi kathaṃ hatvā sukhinaḥ syāma mādharma □ 37□

yadyapyētē na paśyanti lōbhōpahatachētasāḥ □
kulakṣayakṛtaṃ dōṣaṃ mitradrōhē cha pātakam □ 38□

kathaṃ na jñēyamasmbhiḥ pāpādasmannivartitum □
kulakṣayakṛtaṃ dōṣaṃ prapaśyadbhirjanārdana □ 39□

kulakṣayē praṇaśyanti kuladharmāḥ sanātānāḥ □
dharmē naṣṭē kulaṃ kṛtsnam adharmō’bhibhavatyuta □ 40□

adharmābhibhavātkṛṣṇa praduṣyanti kulastriyaḥ □
strīṣu duṣṭāsu vārṣṇēya jāyatē varṇasaṅkaraḥ □ 41□

saṅkarō narakāyaiva kulaghnānām kulasya cha □
patanti pitarō hyēṣām luptapiṇḍōdakakriyāḥ □ 42□

dōṣairētaiḥ kulaghnānām varṇasaṅkarakāraḥ □
utsādyantē jātidharmāḥ kuladharmāścha śāśvatāḥ □ 43□

utsannakuladharmānām manuṣyāṇām janārdana □
narakē'niyataṃ vāsaḥ bhavatītyanuśūsruma □ 44□

ahō bata mahatpāpaṃ kartuṃ vyavasitā vayam □
yadrājyasukhalōbhēna hantuṃ svajanamudyatāḥ □ 45□

yadi māmpratīkāram aśastraṃ śastrapāṇayaḥ □
dhārtarāṣṭrā raṇē hanyuḥ tanmē kṣēmataraṃ bhavēt □ 46□

sañjaya uvācha

ēvamuktvā'rjunaḥ saṅkhyē rathōpastha upāviśat □
visṛjya saśaraṃ chāpaṃ śōkasaṃvignamānasaḥ □ 47□

□ ōṃ tatsaditi śrīmadbhagavadgītāsu upaniṣatsu brahmavidyāyām
yōgāśāstrē śrīkṛṣṇārjunasaṃvādē arjunaviṣādayōgō nāma prathamō'dhyāyaḥ □